

Наша Слова

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 49 (1408) 5 СНЕЖНЯ 2018 г.

Першы ў свеце беларускі "Буквар" вярнуўся ў Вільню

28 лістапада ў Вільні, дзе 400 гадоў таму быў створаны першы "Буквар" - у чытальнай зале Літоўскай Нацыянальнай бібліятэкі імя Марцінаса Мажвідаса адбылася прэзентацыя факсімільнага выдання гэтай кнігі.

Падзея сведчыць пра вяртанне хрысціянскіх каштоўнасцей у сферы культуры і адукацыі і служыць узамапаразуменню і культурнаму ўзаемаабмену паміж народамі.

- Вельмі сімвалічнае правядзенне прэзентацыі ме-

навіта ў Вільні, - распавёў намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі, кандыдат культуралогіі Алесь Суша, - бо першы "Буквар" быў падрыхтаваны ў 1618 годзе манахамі Віленскага манастыра Святога Духа. Надрукаваны ён быў у друкарні Віленскага праваслаўнага брацтва, якая дзейнічала недалёка ад Вільні - у мястэчку Еўе (сучасны Вевіс).

У межах мерапрыемства адбылася ўрачыстая перадача факсімільнага выдання найбуйнейшым літоўскім бібліятэкам - Нацыянальнай, Акадэмічнай і Універсітэцкай, а таксама Віленскай беларускай гімназіі імя Ф. Скарыны, Свята-Духаву манастыру і Гістарычнаму музею Тракайскага замка.

Перад гасцямі выступілі Надзвычайны і Паўнамоцны Амбуладар Рэспублікі Беларусь у Літве Аляксандр Кароль і генеральны дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Літвы Рэналдас Гудаўскас.

Прэзентацыя стала падсумаваннем вынікаў рэалізацыі міжнароднага навуковага выдавецкага праекта па факсімільным узнаўленні першага "Буквара".

- Да выдання "Буквара" спрычыніліся дзве найбольш яркія фігуры беларускай культурнай прасторы - Мясціц Смарыцкі і Лявонцій Карповіч, - адзначыў А.А. Суша. - Багаслоў і публіцыст Лявонцій Карповіч быў кананізаваны Праваслаўнай царквой.

Партнёрамі праекта выступілі: Бібліятэка Ганаровага таварыства Мідл Тэмпл у Лондане, Пасольства Злучанага Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі ў Рэспубліцы Беларусь, Пасольства Рэспублікі Беларусь у Злучаным Каралеўстве Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі, Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, Міжнародная асацыяцыя беларусістаў, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця, Беларускі банк развіцця і рэканструкцыі "Белінвестбанк".

- Сёння па кнігах з назвай "Буквар" вучацца ў многіх краінах свету. Дадзены маштабны праект закліканы зрабіць першы "Буквар" даступным для шырокай аўдыторыі і прадэманстраваць паважлівае стаўленне да нашай культурнай спадчыны, - адзначыў спадар Алесь Суша.

28 кастрычніка ў рамках мерапрыемстваў, прысвечаных 400-годдзю выдання першага беларускага "Буквара", дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Р.С. Матульскі наведаў Беларускую бібліятэку і музей імя Францішка Скарыны ў Лондане, а 29 кастрычніка ён правёў прэзентацыю кнігі ў Бібліятэцы Ганаровага таварыства Мідл Тэмпл.

27 лістапада Р.С. Матульскі наведаў аддзяленне славянскіх моваў і літаратуры філалагічнага факультэта Жэнеўскага ўніверсітэта з прэзентацыяй "Буквара" ў рамках даследаванняў беларускай кніжнай культуры ў кантэксце еўрапейскай гісторыі.

Падрыхтавала
Эла Дзвінская,
фота nlb.by

Радзіму Гарэцкаму - 90

Радзім Гаўрылавіч ГАРЭЦКІ (нар. 7 снежня 1928, Менск) - беларускі вучоны-геолаг, грамадскі дзеяч. Акадэмік НАН Беларусі. Сын Гаўрылы Іванавіча Гарэцкага, пляменнік Максіма Гарэцкага.

Скончыў Маскоўскі нафтавы інстытут імя І.М. Губкіна.

У 1952-1957 гг. навуковы супрацоўнік Геалагічнага інстытута АН СССР. З 1971 г. загадчык аддзела (а з 1978 лабараторыі) Інстытута геахіміі і геафізікі АН БССР (з 1994 Інстытут геалагічных навук). Член-карэспандэнт АН БССР (1972), з 1977-га - правадзейны член АН БССР. У 1977-1993 дырэктар Інстытута геахіміі і геафізікі АН Беларусі.

У 1973-1990 сябар Бюро, намеснік старшыні, старшыня Міжведамаснага тэктанічнага камітэта АН СССР. З 1975 намеснік старшыні, старшыня Беларускага нацыянальнага камітэта па Міжнароднай праграме геалагічнай карэляцыі, з 1993 сябар Амерыканскага геафізічнага саюза. У 1992-1997 віцэ-прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі. З 1993 г. галоўны рэдактар часопіса "Літасфера". У 1995-1997 гг. працаваў загадчыкам кафедры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Радзім Гарэцкі з'яўляецца заснавальнікам беларускай школы тэктаністаў. Добра вядомы ў міжнародных навуковых колах. Імем Радзіма Гарэцкага названа некалькі відаў выкапнёвых арганізмаў.

Навуковыя працы прысвечаны тэктоніцы і геадынаміцы платформаў, уключаючы тэрыторыю захаду Усходне-Еўрапейскага кратона і Беларусі, геалагіі карысных выкапняў. Удзельнічаў у складанні шматлікіх тэктанічных мапаў у якасці галоўнага рэдактара ці аўтара. Р.

Гарэцкі з'яўляецца аўтарам 500 навуковых прац. Надрукаваў шэраг твораў, прысвечаных нацыянальнаму адраджэнню Беларусі.

Радзім Гарэцкі з'яўляецца сябрам Саюза беларускіх пісьменнікаў і актыўным грамадскім дзеячам. Ён клапаціцца пра адраджэнне нацыянальнай культуры. На працягу васьмі гадоў, з 1993 да 2001 г., з'яўляўся прэзідэнтам "Згуртавання беларусаў свету "Бацькаўшчына"", на цяперашні момант сябра Вялікай і Малой Радаў арганізацыі, сябар Рады ТБМ.

Узнагароджаны ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга і медалямі. Узнагароджаны дзяржаўнымі прэміямі СССР, БССР, Расейскай АН.

Вікіпедыя.

(Гутарку нашага карэспандэнта з Радзімам Гарэцкім чытайце на ст. 4.)

Каляндар "Родны край"

У Беларусі паспяхова прадаецца самы папулярны беларускі каляндар "Родны край". У Лідзе першы завоз даўно разабралі. Завезлі зноў. Сёлета, нарэшце, не ўпаў наклад. Як і летась, выдадзена 4 000 асобнікаў. Мізэрная колькасць для ўсёй краіны, але на дварэ заканчваецца другое дзесяцігоддзе 21-га стагоддзя з яго абсалютна новай інфармацыйнай прасторай. І тое, што традыцыйны адрывны каляндар усё такі запатрабаваны, ёсць паказчыкам якасці выдання.

Сёлета выдаўцы выбралі асабліва цікавыя артыкулы пра нашу краіну Беларусь, а таксама матэрыялы, карысныя для прымянення ў паўсядзённым жыцці. Гартаючы старонкі выдання, можна даведацца пра старажытныя міфалагічныя ўяўленні нашых продкаў, пра знаёмыя кожнаму з нас звычайныя прадметы, пра незвычайныя сучасныя музеі нашай краіны, пра рэчы і прадукты, якія вырабляюцца ў Беларусі, вядомыя далёка за яе межамі, пра славытыя мясціны нашай краіны і шмат іншага. Каляндар дапаможа вам прасачыць юбілейныя даты знакамітых людзей нашай краіны і нагадае вершы класікаў беларускай паэзіі.

У "гаспадарчай" частцы выдання вы знойдзеце каляндар збору лекавых траў і раслін на кожны месяц, парады па захаванні і ўмацоўванні здароўя, а таксама парады па вядзенні хатняй гаспадаркі, кулінарныя рэцэпты, лічыльнік калорый розных прадуктаў і многае іншае.

Спадзяёмся, што любімы каляндар дапаможа вам пражыць новы год дзень за днём насычана, цікава і з карысцю!

Выпуск выдання ажыццёўлены па заказе і пры фінансавай падтрымцы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Наш кар.

ISSN 2073-7033

9 772073 703003